

Á l t a l á n o s k é m i a

Témakörök

1) Kémiai reakciók

- ✦ Kémiai reakció fogalma; fizikai és kémiai változások (általánosan)
- ✦ Reakciók csoportosítása különböző szempontok szerint (energiaváltozás; fázisok száma; reakció sebessége; részecskeátmenet szerint; vizes oldatokban zajlók)
- ✦ Reakciósebesség; katalizátorok
- ✦ A folyamatok iránya
- ✦ Egyensúlyra vezető reakciók
- ✦ Egyensúlyi állapotot befolyásoló tényezők
- ✦ Protonátmenettel járó reakciók
- ✦ Sav-bázis elméletek
- ✦ Disszociációs állandók
- ✦ Közömbösítés és hidrolízis
- ✦ Autoprotolízis, vizes oldatok kémhatása, pH

2) Termokémia

- ✦ Alapfogalmak: reakcióhő, képződéshő
- ✦ Hess-tétele
- ✦ Reakciók energiaváltozása

3) Homogén többkomponensű rendszerek

- ✦ Folyadék-folyadék elegyek: ideális és reális elegyek
- ✦ Folyadékok kölcsönös oldhatósága; alsó/felső kritikus elegyedési hőmérséklet – fázisdiagram és magyarázata
- ✦ Folyadékok gőznyomása; Raoult-törvénye, Dalton-törvénye; fázisdiagram és magyarázata
- ✦ Reális elegyek típusai és gőznyomásának diagramja és magyarázata (tenziógörbék; p - x diagramok)
- ✦ Konovalov törvények, azeotrópos elegyek
- ✦ Folyadékelegyek desztillációja, forráspont diagramok és magyarázata (T - x diagramok)
- ✦ Ideális és reális elegyek ill. azeotrópos elegyek p - x és T - x diagramjai és „olvasásuk”
- ✦ Desztillálás és típusai (frakcionált, vákuum- és vízgőzdesztilláció)

4) Kémiai egyensúlyok – disszociációs egyensúlyok

- ✦ Homogén egyensúlyok jellemzői: disszociációs állandók (K_c , K_x , K_p)
- ✦ Homogén egyensúlyok jellemzői: disszociációfok (α és $\alpha\%$), van't Hoff-tényező
- ✦ Gázok termikus disszociációja és az elektrolitos disszociáció – jellemzői, hasonlóságok és különbségek

- ↳ Biner elektrolitok elektrolitos disszociációja – általánosan (K_d , c és α)
- ↳ Gyenge és erős elektrolitok elektrolitos disszociációja; K_d és α értékének megadása
- ↳ Elektrolitok egyensúlyai – gyenge savak és bázisok disszociációja; K_s és K_b értéke, meghatározása; többértékű savak esetén is
- ↳ Gyenge savak és bázisok pH-ja
- ↳ Sók hidrolízise, hidrolízisállandó

Számolási példák:

1) Kémiai reakciók: egyensúlyra vezető folyamatok egyensúlyi állandójának (K) és egyensúlyi koncentrációinak ($[A]_e$) kiszámolása megadott értékek alapján.

Erős savak és bázisok pH-jának kiszámítása.

2) Termokémia: reakciók hőszínezetének meghatározása; reakcióhő és képződéshők kiszámolása megadott adatok segítségével; Hess-tétel alkalmazása számolási példákban.

3) Homogén többkomponensű rendszerek: Oldatok összetételi változói és azok számítása (%-os összetételek, molaritás, molalitás, Raoult-koncentráció). A $p - x$ és $T - x$ diagramok értelmezése, megadott értékek alapján elkészítése/megrajzolása, értékek, összetételek leolvasása. Gázelegyek összetételének meghatározása ($V\%$, $n\%$, átlagos M). Elegyek összetételének kiszámolása (x_i), parciális nyomások meghatározása Dalton- és Raoult-törvények alkalmazásával, annak meghatározása, hogy forr-e az elegy vagy sem. Vízgőzdesztillációs számolások.

4) Kémiai egyensúlyok – disszociációs egyensúlyok: K_c , K_p , K_x értékének meghatározása megadott adatok alapján. Gázok termikus disszociációjához kapcsolódó számítások (K_c , egyensúlyi koncentrációk, α meghatározása). Gyenge savak és bázisok disszociációja: K_c , egyensúlyi koncentrációk, α , pH meghatározása